

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.I.20.034/2020/8.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Orosz Krisztina ügyvéd

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Boros Erzsébet ügyvéd

A per tárgya:

Kártérítés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának száma:

Gyulai Törvényszék 5.P.20.026/2019/45.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes 46., felperes 48., 51.

Í T É L E T

Az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának összegét 1.000.000,- (Egymillió) Ft-ra, valamint ennek az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű késedelmi kamataira felemeli.

A felperes által fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét 100.000,- (Egyszázezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 40.000,- (Negyvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 244.400,- (Kettőszáznegyvennégyezer-négyszáz) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes gyermeke, **(személy 1)** 1994-ben született. Ekkor a család a felperes szüleinél lakott, majd hol a férj rokonainál, hol hajléktalan szállón. A gyermeket végül nagyszülei vették magukhoz, 1996-ban nagyanyja lett a kirendelt gyámja. A felperesnek és házastársának utóbb még két gyermeke született. Amikor életközösségük megszakadt, az egyik gyermeket apja magával vitte, a másik nevelőszülőknél nőtt fel, a felperes hozzájárult az örökbeadáshoz. A felperes alkalomszerűen hazaköltözött szüleihez, ilyenkor **(személy 1)** nevelésében részt vett. Rendszertelenül a tartásához is hozzájárult. A későbbiekben újabb élettársi kapcsolatot létesített, melyből 3 gyermeke született. Utóbb **(személy 1)** a felpereshez költözött, aki a nála való elhelyezésére irányuló pert nem indította meg. 2008-ban a gyámhivatal szükségesnek látta **(személy 1)** védelembevételét, amit 2009-ben rendelték el többek közt annak megállapítása mellett, hogy rendszeresen hiányzik az iskolából, tanulmányi teljesítménye értékelhetetlen, súlyos magatartási zavarai vannak, veszélyes tárgyakat visz az iskolába, dohányzik, alkoholt fogyaszt, csavarog. Az eljárásban a gyermek úgy nyilatkozott, hogy **(város neve)**-on szeretne élni, de nem kifejezetten az édesanyjához ragaszkodik, inkább a kedvezőbb körülmények vonzzák.
- [2] A ... Városi Bíróság 15.Bk.42/2010/2.számú jogerős határozatával **(személy 1)**-et 1 év időtartamra próbára bocsátotta és elrendelte pártfogó felügyeletét.
- [3] Időközben a gyermek ténylegesen a felpereshez költözött, magatartása, iskolához való hozzáállása azonban nem változott. A gyermekjóléti központ 2010 folyamán rögzítette azt is, hogy az édesanya nem minden esetben működött együtt a családgondozóval.
- [4] **(Személy 1)** 2010 szeptemberében ideiglenes befogadó otthonba került, majd novemberben átmeneti nevelésbe vették és részére hivatásos gyámot rendelték ki.
- [5] A gyermek 16 éves koráig 6 osztályt végzett el. Csak nevelőapjával értették meg egymást, aki azonban börtönbe került.
- [6] Az illetékes gyámhivatal 2012 februárjában **(személy 1)** átmeneti nevelését megszüntette és az anyai nagyszülőnél helyezte el, egyben nagykorúságáig elrendelte utógondozását. Határozatának indokolása szerint a gyermek erősen kötődik vérszerinti családjához és gyakran hazaszökik. Édesanyjával és nagyszüleivel rendszeres a kapcsolata. Engedéllyel a teljes nyári szünetet otthonában töltötte probléma nélkül. Rögzítették azt is, hogy az átmeneti nevelés ellenére mindig édesanyja otthonában tartózkodik, ragaszkodik hozzá és testvéreihez.
- [7] Az ügyész 2012. júniusában vádat emelt **(személy 1)** és társai ellen folytatólagosan, csoportosan elkövetett rablás bűntette miatt. Az ügyben a bíróság az előzetes letartóztatását is elrendelte, amit az alperesnél fogatosítottak.
- [8] **(Személy 1)**-et az alperesi bv intézetben ismeretlen fogvatartottak többször bántalmazták, melynek során bal füle megégett. 2013. június 5-17. között zárkatársai **(zárkatárs 1)** és **(zárkatárs 2)** voltak. Utóbbi **(személy 1)**-et 4-5 alkalommal bántalmazta, de ő nem bántotta **(zárkatárs 2)**-t.
- [9] 2013. június 17-én a zárkából **(zárkatárs 2)**-t áthelyezték és helyére a testvére, **(zárkatárs 3)** került, aki ellen addig ötször folyt büntetőeljárás, melynek eredményeként vele szemben vagy intézkedést alkalmaztak, vagy büntetést szabtak ki. Az alperesnél ezek egyikét töltötte elítéltként, miközben

emberölés büntette miatt folyt ellene büntetőeljárás. Az alperesi bv intézetben **(zárvatárs 3)**-nak 2012. szeptember 5. - 2013. június 17. között 7 fegyelmi ügye is volt, melyek között szerepelt személy elleni erőszakos cselekmény is, más fogvatartottakat bántalmazott.

- [10] **(Zárvatárs 3)** a zárkába kerülésekor megfenyegette **(személy 1)**-et, majd az esti órákban felvette sportcipőjét és a matracából kitépett szivacsokat az ökleire helyezte, a lepedőjéből leszakított csíkokkal körbetekerte és megvizezte. Ökölbesorított kézfejével először **(személy 1)** hasát, majd alkarra a fejét ütötte. Térddel, talppal is nagy erővel hastájékon, combon rúgta. A bántalmazást kb. 20 percen át folytatta. Eközben azt kiabálta, hogy „Vamzer vagy kutya?”. A másik zárvatárs két alkalommal szintén ököllel hasba ütötte. Másnap zárvatársainak többször is panaszkodott, hogy szúr a hasa, alig kapott levegőt az éjszaka folyamán.
- [11] **(Zárvatárs 3)** 2013. június 19-én az esti órákban - a váltás után - orális és anális szexuális együttlétre kényszerítette **(személy 1)**-et, ezután **(zárvatárs 1)** többször közepes erővel ököllel hasba ütötte. Aztán **(zárvatárs 3)** megint felvette a sportcipőjét és az álló helyzetben lévő, kezeit hátrátévő **(személy 1)** hasát oldalirányból sípcsonttal, míg a combjai oldalát térddel és sípcsonttal nagy erővel megrugdosta. Ökölbe szorított kézfejével testszerte többször meg is ütötte és fojtogatta.
- [12] **(Személy 1)** másnap már nem fogyasztott ételt, csak folyadékot ivott, nagyon fájlalta a hasát és a reggeli váltásnál jelezte a szolgálatban lévő bv őrnök, hogy rosszul van. **(zárvatárs 3)** ezért szidni kezdte és vamzernek nevezte. **(Személy 1)** tagadta, hogy vamzer lenne.
- [13] Ugyanezen a napon **(zárvatárs 1)** jelentette **(törzsszázlós neve)** büntetés-végrehajtási törzsszázlósának, hogy **(személy 1)**-nek az elfogyasztott ételtől fáj, illetve megy a hasa. Amikor a körletfelügyelő erre rákérdezett, **(személy 1)** megerősítette, hogy az ételtől fáj a hasa. Ezt **(törzsszázlós neve)** a szolgálati ideje alatt senkinek nem jelezte, intézkedést nem tett.
- [14] Ugyanezen a napon délután **(zárvatárs 3)** égő füstölőpálcával többször megégette **(személy 1)** szájüregét a nyelve alatt és fölött, majd a herezacskóját is.
- [15] Az ezután a zárkában megjelent őrnök **(személy 1)** újból jelezte, hogy fáj a hasa, az esti váltáskor viszont ennek ellenkezőjét közölte.
- [16] Az esti váltást követően **(zárvatárs 3)** a korábbival azonos módon felkészült arra, hogy megveri **(személy 1)**-et, majd ököllel gyomorszájon és mellkason ütötte, szemből és oldalról nagy erővel hasba rúgta, illetve térdelte. **(zárvatárs 1)** is kétszer ököllel hasba, egyszer pedig hátba ütötte. Az első ellenőrzés elhaladása után még két alkalommal vállon ütötte. A csattanásokra a büntetés-végrehajtási őr visszalépett, de a fogvatartottak azt mondták neki, hogy csak játszanak. Miután az őr továbbment, **(zárvatárs 1)** a vállán és a hasán ismét 3-4 alkalommal megütötte **(személy 1)**-et, **(zárvatárs 3)** pedig úgy rúgta meg a mellkasa és a hasfala között, hogy a falnak csapódott és összeesett. Könnyörgött, hogy hagyja abba a bántalmazást. Ezt követően **(zárvatárs 3)** felszólítására **(személy 1)** egy felfordított, támla nélküli szék lábai közé helyezett lavórba ült és fürödni kezdett. **(Zárvatárs 3)** a lavórba előlről belerúgott, a rúgás következtében **(személy 1)** hanyatt esett és a fejét a padlóba ütötte.
- [17] Majd 21 órakor lefeküdt, de folyamatosan panaszkodott, hogy nem tud aludni és két alkalommal hányt. Miután már nem tudott felkelni az ágyáról, összehányta a párnáját és a takaróját is.
- [18] Az éjszakai órákban ismét panaszkodni kezdett, hogy szúr oldala, alig kap levegőt, ezután szédelt és hányt, majd hátrahanyatlott az ágyán. **(Zárvatárs 1)** időközben felébredt és észlelte, hogy **(személy 1)** nem lélegzik, próbálta újraéleszteni. Kiabálták a büntetés-végrehajtási őrnöknek, majd

segítségükkel kivitték a folyósóra és folytatták újraélesztését a mentők kiérkezéséig, akik azt átvették. Az újraélesztés nem járt eredménnyel. **(Személy 1)** halálát 2013. június 21-én éjjel 2 óra 50 perckor állapították meg, de az már 2 órával korábban bekövetkezett.

- [19] Az alperesnél a fiatakorúak egészségügyi vizsgálatára parancsnoki utasítás alapján hetente kétszer kellett sor kerülni. A túlsúlyfolttság miatt a vizsgálatot a főápoló az arra kijelölt orvosi rendelő helyett a zárkákban végezte úgy, hogy kb. másfél méterrel előtte az egy zárkában elhelyezett fogvatartottak ruhátlanul körbefordultak. A főápoló az egészségügyi naplóban rögzítette az ellenőrzés eredményét. 2013. június 18-án és 20-án **(személy 1)** esetében a törzslapjára „sérülés- és panaszmentes” bejegyzést tett. Egyebet nem rögzített annak ellenére, hogy rajta több sérülés volt látható. A sérülések alapján belfalsérülés miatti akut hasi katasztrófára nem lehetett következtetni.
- [20] **(Személy 1)** halálának közvetlen oka szeptiko-toxikus shock okozta keringés-összeomlás volt, melynek hátterében a vékonybél traumás szakadását követő, nagy mennyiségű hasúri izzadmánnyal járó heveny hashártyagyulladás állt. A vékonybél folytonosságának megszakadása több szakaszban zajlott le, melyhez - és átfürödéséhez - tompa hasi trauma vezetett, ami keletkezhetett fekvő testhelyzetben, rátérdelelssel, esetleg álló testhelyzetben ún. megtérdelel vagy ökölrel ütés által. **(Személy 1)** halálához elsősorban a 48-72 órával korábbi - patkóbélhez közeli - éhbélszakasz belfal-elhalása és átfürödése vezetett, ám abban közrehatott a halál előtt 24 órával kialakult vékonybél-elhalás is. A feltárt traumás vékonybélszakadás tényleges gyógytartama időben végzett orvosi beavatkozás, műtéti ellátás esetén kb. 3 hét. A halálhoz vezető sérülések oka a zárkatárs, **(zárkatárs 3)** által elkövetett bántalmazás. Az egyéb bántalmazások miatt számos, 8 napon belül gyógyuló sérülést is elszenvedett, amelyek testszerte hámsérülésekben, vérbeszűrődésekben nyilvánultak meg.
- [21] A ... Törvényszék 13.B.498/2014/109. számú ítéletével **(zárkatárs 3)**-t társtettesként elkövetett emberölés büntette és szexuális erőszak büntette miatt halmazati büntetésül 20 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. **(Zárkatárs 1)**-t társtettesként elkövetett emberölés büntette miatt 10 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A Szegedi Ítéltábla Bf.II.34/2016/11. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és **(zárkatárs 3)** és **(zárkatárs 1)** cselekményét is társtettesként elkövetett testi sértés büntettének minősítette, szabadságvesztés büntetésüket pedig enyhítette 12, illetőleg 4 évre. Megállapította, hogy **(személy 1)** halálához a **(zárkatárs 3)** által 2013. június 17-én elkövetett bántalmazás vezetett. Határozatának indokolásában rögzítette azt is, hogy **(személy 1)** a bántalmazás során az újabb veréstől való alapos félelme miatt nem mert tiltakozni vagy ellenállást tanúsítani.
- [22] A Központi Nyomozó Főügyészség határozatával a **(törzsszázlós neve)** volt büntetés-végrehajtási törzsszázlóssal szemben a folytatólagosan, szolgálatban elkövetett kötelességszegés vétsége miatt folytatott nyomozást megszüntette, mert a gyanúsított cselekménye olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen, egyben őt megrovásban részesítette. Határozatának indokolása szerint **(törzsszázlós neve)** nem jelentette előljárójának, hogy **(személy 1)**-nek fáj a hasa és azt sem, hogy vizsgálta, van-e rajta külsérelmi nyom.
- [23] A Központi Nyomozó Főügyészség a **(törzsőrmester neve)** büntetés-végrehajtási törzsőrmesterrel szemben szolgálati kötelességszegés vétségének gyanúja miatt folyamatban lévő nyomozást ugyancsak megszüntette, mert a nyomozás addigi adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény és az eljárás folytatásától sem volt várható eredmény, mivel nem volt bizonyítható, hogy **(törzsőrmester neve)** észlelte **(személy 1)** bántalmazását, de elmulasztotta az intézkedést.

- [24] A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa jogerős ítéletével **(főápoló neve)** főápolót az ellene foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt emelt vád alól felmentette. Úgy ítélte meg, hogy kompetenciáinak korlátaira tekintettel nem kellett felismernie a **(személy 1)** szervezetében zajló hasi katasztrófát, az általa elkövetett kötelezettségszegések és a bekövetkezett halálos eredmény között pedig nincs okozati összefüggés.
- [25] A felperes - kérelmére - a ... Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Áldozatsegítő Osztályától 91.630,- Ft pénzügyi segélyben részesült kegyeleti célokra fia halálával összefüggésben, további 329.920,- Ft-ot állami kárenyhítés címén kapott.

A kereseti kérelem és ellenkérelem

- [26] A felperes módosított keresetében 62.495,- Ft büntetőeljárásban felmerült útiköltség, 35.000,- Ft koszorú, koporsódísz költség, 30.000,- Ft ruházati költség, összesen 127.945,- Ft vagyoni kártérítés, ezen felül 3.000.000,- Ft nemvagyoni kártérítés és késedelmi kamataik megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetének jogalapjaként az alperes által a fiának nyújtott egészségügyi ellátás hiányosságaira utalt, valamint arra, hogy az alperes őrszemélyzete szolgálati kötelezettségének elmulasztásával akadályozta meg **(személy 1)** sérüléseinek olyan időben való felfedezését, hogy élete orvosi beavatkozással megmenthető legyen. Álláspontja az volt, fia halálával elsődlegesen a teljes családban éléshez fűződő személyiségi joga sérült. Kiemelte, a gyermekét veszítette el, akivel fogvatartása előtt egy háztartásban élt, naponta találkoztak és közöttük különösen szoros anya-fia kapcsolat volt. Véleménye szerint köztudomásúnak tekinthető, hogy az anya számára a gyermek elvesztése feldolgozhatatlan trauma, amit tovább súlyosbított a halálához vezető bántalmazások különös kegyetlensége. Azzal érvelt, a nagykorú gyermeküket elvesztő szülőket a gyermek halála megfosztja attól, hogy felnőtt életében részt vehessenek, idős korukra tőle támogatást remélhessenek, egyben akadályozza személyiségük teljes megvalósítását, ezáltal rontja mentális életminőségüket. Álláspontja szerint mindezek megalapozzák nemvagyoni kártérítés iránti követelését.
- [27] Kifejtette, az alperesi jogsértés abban áll, hogy elmulasztotta megakadályozni fia bántalmazását, sanyargatását, emberi méltóságának megsértését, ami végül a halálához vezetett, holott erre a Bvtvr. alapján köteles lett volna. Ezen túlmenően lehetővé tette, megkönnyítette a jogszabályt sértő elhelyezéssel, hogy gyermekével szemben bűncselekményt kövessenek el, hiszen többségében elítéltekkel együtt helyezte el az ezt tiltó rendelkezés ellenére.
- [28] Ha **(törzsszászlós neve)** eleget tesz jelentéstételi kötelezettségének, **(törzsőrmester neve)** foglalkozik a **(személy 1)** rosszullétére vonatkozó tájékoztatással, ha az ápolói vizsgálat szabályszerűen történik és alaposabb, akkor a szakorvosi ellátás szükségessége felmerült volna és gyermeke élete megmenthető lett volna, nem veszti el a túlélés esélyét.
- [29] Érvelése szerint a gyógyulási, életben maradási esély szorosan személyhez kötődő érték, személyhez fűződő jog, melynek elvesztése kártérítési felelősséget alapoz meg.
- [30] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint nem tanúsított jogellenes, felróható magatartást a néhai fogvatartása alatt, eljárása megfelelt az irányadó jogszabályoknak. Főápolóját is jogerősen felmentették az ellene indult büntetőeljárásban, mert kötelezettségszegése és a néhai halála között okozati összefüggés kétséget kizáróan nem volt bizonyítható. Kérte figyelembe venni, hogy a kérdéses időszakban az intézet 220 %-osan volt telített, ezért az elkülönítési szabályoknak teljes mértékben nem tudott eleget tenni, arra ügyelt, hogy fiatalkorúakat helyezzen el egy zárkában. Utalt arra is, hogy a **(személy 1)** többszöri kérdésre

azt válaszolta, zárkatársaival a kapcsolata jó, egészségi problémája nincs, az elhelyezéssel, bánásmóddal elégedett, holott ha problémáját jelzi, azt orvosolta volna az alperes. Hangsúlyozta, ezzel a mulasztásával a néhai is közrehatott az eredmény bekövetkeztében.

- [31] További álláspontja szerint nem sérült a felperes teljes családban éléshez fűződő személyiségi joga, nem változott a társadalomban elfoglalt helyzete, nem került hátrányba az általa megfogalmazott családi funkció a gyermek halálával. Ennek kapcsán kérte értékelni, hogy a felperes a gyermekét csupán egy alkalommal, 2013. június 15-én látogatta meg, fogvatartását megelőzően pedig átmeneti nevelésben élt. Emiatt vitatta, hogy anya és fia között különösen szoros kapcsolat lett volna, ami kérdésessé teszi az állított személyiségi jog sérelmét. Megjegyezte, elfogását megelőzően a néhai saját előadása szerint nem dolgozott, jövedelemmel nem rendelkezett, így a felperest gazdasági hátrány sem érte.

Az elsőfokú bíróság ítélete és indokai

- [32] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 200.000,- Ft nemvagyonai kártérítést és ennek késedelmi kamatait, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában rögzítette, az alperes olyan egészségügyi szolgáltató, amely egészségügyi szolgáltatásait a büntetés-végrehajtás szervezeti és jogi keretei között nyújtja, ezért a szolgáltatás nem hoz létre a felek közt szerződéses kapcsolatot, az egyéb kötelelem keletkeztető tényállás, melynek létrejötte a büntetés-végrehajtási jogszabályok és az Eütv. együttes alkalmazásához vezet. Értékelve a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa előtt a főápolóval szemben folyt büntetőeljárás adatait arra az álláspontra helyezkedett, hogy alaptalan az a felperesi hivatkozás, miszerint az alperes egészségügyi szolgáltatóként lenne köteles helytállni a **(személy 1)** halála miatt keletkezett kárért. Ezt követően vizsgálta, hogy az alperessel szolgálati viszonyban állók büntetés-végrehajtási feladataikat megszegték-e, s amennyiben igen, **(személy 1)** halála ezzel összefüggésben következett-e be. Úgy ítélte meg, önmagában az, hogy a 220 %-os telítettség miatt az alperes a fiatakorúakat helyezte el egy zárkában, az egyéb elkülönítési szabályokat pedig nem tudta betartani, nem vezethetne az alperes felelősségének megállapításához. A fokozott kockázatról azonban az alperesnek tudnia kellett. Kiemelten figyelembe kellett volna vennie **(zárkatárs 3)** előéletét, az alperes által ismert magatartását, az ellene folyó büntetőeljárás jellegét. A speciális figyelemnek arra is ki kellett volna terjednie, hogy **(személy 1)**-nek a hasfájásával kapcsolatos jelzései és **(zárkatárs 3)** személyisége, magatartása, a fiatakorúak életkorából adódó gyakoribb és nagyobb valószínűséggel felmerülő erőszakos cselekmények között az őrszemélyzet az összefüggést felismerje. Nem találta megfelelő kimentési oknak a túlsúlyfolságot az ápolói vizsgálatnak a parancsnoki intézkedéstől eltérő végrehajtása kapcsán sem. Kifejtette, a személyenkénti, egyedüli vizsgálat mindenképpen szükséges lett volna ahhoz, hogy az intézkedés célja, az esetleges bántalmazások kiszűrése megvalósulhasson. A jogellenes eljárás nem változtat, ha **(személy 1)** nem utalt arra, hogy bántalmazást szenvedett el. A bizonyítékokat elegendőnek értékelte ugyanakkor annak megállapításához, hogy a testfelületi sérülései alapján nem kellett az alperes alkalmazottainak hasi katasztrófára gondolniuk, de a látható sérüléseket az egyéb körülményekre is tekintettel komolyabban kellett volna venniük. Hangsúlyozta, az, hogy a számos kisebb sérülést az ápoló - annak ellenére, hogy látnia kellett - nem rögzítette a dokumentációban, elősegítette a bántalmazás palástolását, ezért a bekövetkezett kárhoz vezető okfolyamatban szerepet játszott. Rögzítette, az alperes téves döntései, a fogvatartottak őrzésével, ellenőrzésével, vizsgálatával kapcsolatos mulasztásai és az egyéb ismertetett körülmények, ideértve az extrém túlsúlyfolságot és az ebből adódóan nyilvánvalóan túlterhelt börtönszemélyzetet, összességében lehetővé tették, hogy **(személy 1)**-et a zárkatársai huzamos időn át az emberi mivoltukból kivetkőzve, könyörületet nélkülöző módon, ok és cél nélkül bántalmazzák, megalázzák, és a halálát előidéző sérüléseket okozzanak neki. Mindezek következtében az alperes felelősségét megállapította a **(személy 1)**

halálával a felperesnek okozott károkért. Nem fogadta el azt az alperesi védekezést, mely szerint a fogvatartott kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettségének elmulasztása kizárja a kártérítést. Ezzel összefüggésben rámutatott, nem **(személy 1)**, hanem hozzátartozója lépett fel önálló igényével, így rajta csak saját kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettsége kérhető számon. Ha a néhai a bántalmazást nem hozta az alperes tudomására, legfeljebb az alperesi felróhatóság mértékét illetően bír jelentőséggel, de fontos körülmény, hogy a jogerős büntető ítélet szerint is komoly oka volt tartani a súlyos verések ismétlődésétől.

- [33] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a felperes vagyoni kárigényét. Megállapította, hogy az állam a temetés igazolt költségeit maradéktalanul megtérítette, a felperes pedig nem bizonyította a koszorúra, a koporsódíszre és a ruházatra fordított kiadásait számlával. Ugyancsak nem nyilatkozott részleteiben a tárgyalásokon való megjelenésével kapcsolatos költségeiről. Kiemelte ezen felül, hogy a büntetőeljárás költségeit alapvetően abban az eljárásban kell érvényesíteni, s arról a bíróság mint büntügyi költségről dönt. Mérlegelte, hogy a pszichiáter szakértői vizsgálaton, melynek célja annak megállapítása volt, hogy mutatkozik-e a felperes esetében a természetes gyászreakciót meghaladó mértékű, kóros pszichés következmény, a felperes nem jelent meg. Ennek következtében az egészséghez való jog sérelme nem volt megállapítható. A teljes családban éléshez fűződő jog sérelmére történt hivatkozás kapcsán rámutatott, a korábbi együttélés tényleges színvonalának vizsgálatával kell elbírálni, hogy milyen hátrány érte a családtagokat hozzátartozójuk elvesztése miatt. E körben értékelte, hogy a felperes gyermekének nevelésében kisgyermekkorában kevésbé vett részt, bár köztük a kapcsolat nem szakadt meg. Később pedig, összeköltözésük után az anyát súlyos mulasztás terhelte a gyermek nevelésében, felügyeletében. Nemcsak eltúrte, hogy a fia csavargott és nem járt iskolába, de nem működött együtt sem az iskolával, sem a gyermekvédelmi intézményekkel, összességében nem teljesítette az általában elvárható szülői kötelezettségeket. Mindezeket értékelve az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy közte és fia között nem volt az állított bensőséges, szoros érzelmi kapcsolat. A gyermek gazdasági segítséget, támaszt sem jelentett a felperesnek. Hangsúlyozta, nem tehető olyan megállapítás sem, hogy a felperes jövőképében a fia olyan jelentős helyet foglalt el, ami az elvesztésével alapjaiban megrendült. Mindezek mellett azonban figyelembe vette, hogy a felperes a gyermekhez szeretettel viszonyult, a lakásban neki külön szobát biztosított, kisebb gyermekei felügyeletében számított rá, amik a család egyfajta működését igazolják. Az összes körülmény együttes mérlegelése alapján találta úgy, hogy 200.000,- Ft nemvagyoni kártérítés az, amely a felperest ért hátrányokat kellően kompenzálja. Az összeg megállapítása során tekintettel volt arra is, hogy csökkenti az alperes felróhatóságát, hogy **(személy 1)**-től nem kapott információt az őt ért bántalmazásokról és súlyos panaszairól, továbbá hogy nem volt jele a halálához vezető hasi katasztrófának.

- [34] Az elsőfokú bíróság nem fogadta el a felperes esély elvesztésével kapcsolatos érvelését, mert azok lényegében **(személy 1)** életésélyeinek elvesztését taglalták, melyek a felperes kárigényének szempontjából nem értelmezhetők.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [35] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak részbeni megváltoztatását és a kereseti kérelem szerinti döntés meghozatalát kérte. Indokolásában kiemelte, ha a szülő gyermekét veszíti el, sérül a teljes családban éléshez fűződő személyiségi joga, mert halálával ez a lehetőség végleg elveszett. Álláspontja az volt, nincs szükség a szülő emiatti kóros állapotának bekövetkeztére annak megállapításához, hogy a gyermek elvesztésével élete elnehezült. A szülő számára a gyermek halála minden életkorban tragikus, pótolhatatlan, egyben nem múltó veszteséget jelent, mely megfosztja attól, hogy felnőtt életében részt vehessen, idős korában tőle

támogatást remélhessen. Mindezek alapján a kereseti kérelemben igényelt nemvagyoni kártérítési összeget tartotta olyan mértékűnek, amely kellő kompenzációt jelent. A felróhatóság körében kifejtette, a súlyos megfélemlítés hatása alatt álló **(személy 1)**-től nem volt elvárható, hogy bántalmazását, testi panaszait jelentse, azt az alperes személyi állományának kellett volna felismernie. Ezzel összefüggésben hangsúlyozta, a boncolás során 50 külsérelmi nyomot rögzítettek gyermekén, melyek közül 14 a koponyáján, illetőleg arcán helyezkedett el, ezen felül 7 égéssel okozott külsérelmi nyomot is találtak. Véleménye az volt, az elsőfokú bíróság tévesen vont le következtetést arra nézve is, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alperes felróhatósága és ezáltal a nemvagyoni kártérítés összege csökkenthető. Érvelése szerint a felróhatóság a mentesülés körében értékelendő. A kártérítési összeg mérséklésére kizárólag a károsult felróható magatartása vezethet, aki a perbeli esetben a felperes gyermeke. Mivel azonban részéről felróhatóság, a kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettség elmulasztása nem merült fel, nincs jogalapja a nemvagyoni kártérítés mérséklésének.

[36] Az alperes fellebbezése szintén az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására irányult a kereset teljes elutasításával. Álláspontja az volt, a felperes nem bizonyította állított személyiségi jogainak sérülését, hogy ennek következtében kár érte, az milyen mértékű, valamint hogy ez az alperes felróható magatartásával okozati összefüggésben áll. Súlylyal kérte értékelni, hogy a felperes nem jelent meg ismételt személyes meghallgatás céljából az elsőfokú tárgyaláson, továbbá két alkalommal orvosszakértői vizsgálaton és nem jelezte az alperes felé, hogy fia az intézetben történt látogatása alkalmával furcsán viselkedett. Részletezte mindazokat az ellentmondásokat, melyek a felperes elsőfokú eljárásbeli nyilatkozatai, valamint a beszerzett bizonyítékok között mutatkoznak. Külön hangsúlyozta, hogy a felperesnél fia csupán mintegy 1,5 évig tartózkodott, ami - az egyéb bizonyítékok mellett - arra mutat, hogy a felperes által állított családi összetartozásból eredő biztonságérzet, kölcsönös törődés, támogatás, a családi együttlét élménye és a szoros anya-fia kapcsolat valójában hiányzott. Kérte értékelni, hogy a teljes családban élés joga a felperes esetében tényszerűen hogyan valósult meg, **(személy 1 édesapja)**-val közös gyermekeiknek mi lett a sorsa, ki hová került. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy a felperesnek a teljes családban éléshez fűződő személyiségi joga nem sérült. A továbbiakban amellet érvelt, hogy az alperes mindazon intézkedéseket megtette a felperes gyermekének fogvatartása alatt, melyeket a hatályos jogszabályi rendelkezések előírtak és felróhatóság sem terheli. Így betartotta az egészségügyről szóló 1997. évi CLVI. törvény, a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet, az 1979. évi 11. tvr., valamint az 5/1998. (III. 6.) IM rendelet szabályait is. Kiemelte, a szakszerű őrzés, ellenőrzés, felügyelet az intézetben biztosított. Utalt a korábbi büntetőeljárásokra és arra, hogy az elkülönítési szabályoknak a túlsúlyfolság miatt nem tudott maradéktalanul eleget tenni, mely utóbbi a felróhatóság alóli mentesüléséhez vezet. Hangsúlyozta, sem az intézet főápolójától, sem az öröktől nem várható el, hogy a testi sérüléseket felismerjék és ezek alapján hasi katasztrófára gyanakodjanak. Fokozottan kérte értékelni, hogy **(személy 1)** a bántalmazásának tényét eltitkolta. Végül utalt arra, hogy a felperes fia a Ptk. 340. §-ának rendelkezéseit megszegte, amikor nem jelezte a fennállt problémát.

[37] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az általa előterjesztett fellebbezéssel nem érintett részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[38] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet felperesi fellebbezéssel támadott részének helybenhagyására irányult. Egyebek mellett kiemelte, a felperes az állított személyhez fűződő jog megsértésével összefüggésben nem bizonyította kárát és annak mértékét sem.

Az ítéletábra döntésének indokai

- [39] A felperes fellebbezése részben alapos, az alperesé alaptalan.
- [40] A felperes kereseti kérelme kétirányú volt: egyrészt vagyoni, másrészt nemvagyoni kártérítést igényelt arra alapítva, hogy az alperes dolgozóinak kötelezettségszegése megakadályozta, hogy gyermeke életét megmenthessék. Ezzel tartalmilag arra hivatkozott, hogy magatartásukkal, mulasztásukkal hozzájárultak a halálához. Kifejezetten nevesítette az örök és a főápoló kötelezettségszegését. Állította, gyermeke halálával sérült a teljes családban éléshez fűződő joga. Utalt fia gyógyulási, életbenmaradási esélyének alperes miatti elvesztésére is. Mindezeket a hivatkozásokat fellebbezésében is fenntartotta, hiszen annak petítumában a kereseti kérelem szerinti döntés meghozatalát kérte, míg az alperes vitatta, hogy részéről jogellenesség, felróhatóság megállapítható lenne, illetőleg hogy bármely magatartásával okozati összefüggésben sérült volna a felperes személyiségi joga.
- [41] Ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, az ügyben irányadó a Ptk. 339. § (1) bekezdése, valamint 349. § (1) bekezdése. A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget viszont csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Az alperes felelősségére az idézett szabályok - ahogy azt az elsőfokú ítélet is tartalmazza - irányadók azzal, hogy a felperes által megjelölt személyhez fűződő jog sérelme kapcsán, az alperes és közte fennálló jogviszony természetéből adódóan a 349. § (1) bekezdésében írt feltételek nem értelmezhetők.
- [42] A kártérítés idézett általános szabályát [Ptk. 339. § (1) bekezdés] kell alkalmazni a felperes vagyoni kárigényeire, de végső soron a nemvagyoni kártérítési követelésére is a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjának utaló normája alapján, ami a személyhez fűződő jogok megsértésének szubjektív szankcióját rögzíti. Eszerint akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. E jogkövetkezmény alkalmazásának szükségképpen előfeltétele az alperes részéről valamely személyhez fűződő jog megsértése.
- [43] A személyhez fűződő jogokat a Ptk. általános védelem alá helyezi 75. § (1) bekezdésében amikor kimondja, hogy azokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. A személyhez fűződő jogok védelmének lényege, hogy a személy autonómiája érvényesülhessen, szabadon kibontakozhasson. A védendő érték a személyiség valamely megnyilvánulása kell legyen, vagyis a védendő jognak közvetlenül az emberi személyiségből kell fakadnia (BDT2016. 3520., BH2008. 12.).
- [44] A személyhez fűződő jogok felsorolása a Ptk.-ban nem teljeskörű (76. §). A felperes által hivatkozott jogok annak ellenére - nem vitatottan - a személyhez fűződő jogokhoz tartoznak, hogy a Ptk.-ban nem nevesítettek. Közülük a gyógyulási, életben maradási esély elvesztése azonban a felperes relációjában - ahogy azt az elsőfokú bíróság is rögzítette - nem, csak a fia vonatkozásában értelmezhető. A felperesnek a teljes családban éléshez fűződő személyiségi joga sérülhetett fia halálával, melyért - ha az az alperes alkalmazottainak magatartásával, mulasztásával okozati összefüggésben következett be - az alperes felelősséggel tartozik [Ptk. 348. § (1) bekezdés].
- [45] Lényeges, hogy a Ptk. vélelmet állít fel arra nézve, hogy mások személyhez fűződő jogainak bármilyen megsértése vagy korlátozása jogellenes. Ezzel szemben a bizonyítási kötelezettség az

alperest terheli. Ennek megfelelően ha azt lehet megállapítani, hogy az állított jogsértést megvalósító magatartás idézte elő a felperes személyiségi jogának sérelmét, első lépésben azt kell vizsgálni, állt-e fenn olyan ok, ami a jogellenességet kizárja. Ilyen lehet a jog felhatalmazása az adott magatartás tanúsítására, a jogos védelem vagy a sértett beleegyezése is. Ha tehát a bíróság arra a következtetésre jut, hogy nem történt személyiségi jogsértés vagy azt nem az alperes okozta, illetőleg jogsértő magatartása és az állított személyiségi jogsértés között nincs okozati összefüggés, vagy jogellenességet kizáró ok áll fenn, akkor a személyiségi jogsértésnek a Ptk. 84. § (1) bekezdésében felsorolt egyetlen szankciója sem alkalmazható.

[46] A perbeli esetben az a tényalap, amire a felperes személyhez fűződő joga megsértése kapcsán hivatkozott, többértű volt: utalt egyrészt arra, hogy - bár fia előzetes fogvatartásban volt - az alperes elítéltekkel együtt helyezte el, **(törzszászlós neve)** őr nem tett eleget jelentéstételi kötelezettségének, **(törzsőrmester neve)** őr nem foglalkozott a fia rosszullétére vonatkozó tájékoztatással, a keddi és csütörtöki ápolói vizsgálat nem a zárkában, a zárkatársak jelenlétében folyt és nem kellő alapossággal, továbbá a sérüléseket a dokumentációban nem rögzítették. Ezek hiányában **(személy 1)** élete megmenthető lett volna. A megjelölt tényalapok mindkét állított személyiségi jog egyidejű megsértésére alkalmasak. Ha ezek a felperes gyermekének halálához vezető okfolyamatban szerepet játszottak, akkor ezzel a felperes teljes családban éléshez fűződő joga is sérült. Az alperes ugyanakkor a már hivatkozott vélelemmel szemben bizonyíthatta, hogy magatartása nem volt jogellenes.

[47] Amennyiben ez a bizonyítás nem vezet eredményre, akkor a további, a felróhatóság alóli kimentés körébe eső bizonyítások már csak a nemvagyonosi és vagyonosi kártérítés körében kapnak szerepet a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjának utaló szabálya alapján, vagyis az objektív jogkövetkezmények alkalmazhatók [Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontok]. Így ha a felróhatóság hiányzik, az alperes mentesül a vagyonosi és nemvagyonosi kártérítési kötelezettség alól. Ugyancsak e szankció alóli mentesüléshez vezet, ha a sérelem a károsult oldalán alacsony fokú, átmeneti, ún. bagatell.

[48] Sok esetben megállapítható, hogy a bekövetkezett káresemény, hátrány nem egy, hanem több személy magatartásának eredménye, melyek következtében a többiek közös károkozására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni [Ptk. 344. § (1) bekezdés]. Ilyen lehet, ha a hátrányos eredményre vezető oksági láncolatba a tényleges, közvetlen károkozón kívül más, vagy mások is bekapcsolódnak és magatartásukkal a végeredmény bekövetkeztét jogilag releváns módon elősegítik. Lényeges azonban, hogy a többiek közös károkozására vonatkozó rendelkezés önálló jogalap, így alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a közös károkozók felelőssége valamilyen felelősségi tényállás alapján, melyek akár különbözők is lehetnek, megállapítható. Ilyen esetben főszabályként egyetemleges marasztalásuknak van helye. Egyetemleges kötelezettség esetében minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik, de amennyiben bármelyikük teljesít, vagy a kötelezettséget beszámítással megszünteti, a jogosulttal szemben a többiek kötelezettsége is megszűnik [Ptk. 337. § (1) bekezdés]. A rendelkezésből az következik, hogy a jogosult bármelyik kötelezettől követelheti a teljesítést és perelheti akár őket együtt, akár csak egyikőjüket az egész szolgáltatás teljesítése iránt. Ha a kötelezettek bármelyike teljesít, megszűnik a követelés.

[49] A perbeli esetben a felperes - tartalmilag - arra hivatkozott, hogy fia halálához, amellyel egyben sérült a felperes teljes családban éléshez fűződő személyiségi joga, azon túl, hogy közvetlenül zárkatársainak magatartása vezetett, hozzájárult az alperes alkalmazottainak magatartása is. Ha betartják a rájuk irányadó rendelkezéseket, fia élete megmenthető lett volna. Ezzel valójában - jogi szempontból - közös károkozásukra utalt, felvázolva az okfolyamat egyes momentumait is. Az

alperes felelőssége szempontjából ezért azt kellett első lépésben vizsgálni, hogy alkalmazottainak magatartása vagy mulasztása játszott-e valamiféle jogilag releváns szerepet **(személy 1)** halálának bekövetkeztében, mert ha igen, azzal - a közvetlen károkozó zárvatársakon kívül - az alperes is megsértette a felperes teljes családban éléshez fűződő személyiségi jogát, ami a fia halálával következett be. Az ítéletábra úgy ítélte meg, hogy az alperes részéről több olyan mulasztás is történt, mely a bekövetkezett halálos eredményben oki szerepet játszott, vagyis azok hiányában az nem állt volna elő.

[50] Az elsőfokú bíróság az alperesi alkalmazottak mulasztásait, azok szerepét maradéktalanul értékelte, kellő súllyal vette figyelembe. Közülük néhányat az ítéletábra is kiemelt:

- 1.) Az első ilyen az, hogy megszegte az alperes a fogvatartottak elkülönítési szabályát [Bvtvr. 119. § (1) bekezdés a) pont], a jogerősen elítélt **(zárvatárs 3)**-at az előzetes letartóztatásban lévő felperessel egy zárkában helyezte el.
- 2.) Nem akadályozta meg, hogy a fogvatartottak egymást bántalmazzák, sanyargassák vagy egyéb, az emberi méltóságot sértő magatartást tanúsítsanak [Bvsz.tv. 11. § (4) bekezdés], nem óvta meg a fogvatartott életét, testi épségét [6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 36. §].
- 3.) Nem a börtönparancsnok utasításának megfelelően vizsgálta a főápoló a fogvatartottakat, köztük **(személy 1)**-et, holott ez alkalmas lett volna az érintett fogvatartottak közti erőszak kiszűrésére, ezzel a további sanyargatás, bántalmazás megelőzésére.
- 4.) Nem jelezte az ő **(személy 1)** rosszullétét időben az illetékeseknek.

[51] Mindezek a mulasztások szervesen beleilleszthetők a halálhoz vezető oksági láncba, attól nem túl távoli, független események. A megsértett részletszabályok mindegyikének pedig egyik jól felismerhető célja, hogy meg tudjon felelni az adott bv intézet az elvi szinten megfogalmazott követelményeknek, így - egyebek mellett - a sanyargatás tilalmának, az életvédelemnek.

[52] Jelen esetben megállapítható, hogy az alperes alkalmazottai a rájuk irányadó eljárási szabályokat többszörösen megsértették, ezzel lehetővé téve a felperes gyermekének **(zárvatárs 3)** általi megalázását, zárvatársai általi súlyos, hosszantartó bántalmazását, azt, hogy sérüléseiről, tüneteiről, azok okáról nem volt módja úgy jelzéssel élni a bv intézet felé, hogy ne lettek volna jelen zárvatársai. A halálhoz vezető okfolyamat tehát egységes, abban szerepet kapnak az alperesi mulasztások is a zárvatársak általi bántalmazáson túl, ha ez utóbbihoz képest lényegesen kisebb mértékben is. A mulasztások hiányában pedig a felperes gyermekének halála nem következett volna be.

[53] Mindezek alapján kimondható, hogy több személy egymásra épülő, időben egymást követő jogellenes magatartása következtében hunyt el a felperes fia, mellyel sérült a felperes családban éléshez fűződő személyiségi joga. Az alperes alkalmazottait a részletezett magatartásokra jogszabály nem hatalmazta fel, más jogellenességet kizáró körülmény sem merült fel, a személyhez fűződő jog megsértése tehát jogellenes volt.

[54] Az alperes felróhatóság alóli kimentése sem vezetett eredményre, hivatkozásai (túlzsúfoltság, **(személy 1)** rosszullétéről szóló jelzésének visszavonása) azt nem alapozzák meg. Ahogy azt az ítéletábra már BDT2013. 2893. számon közzétett döntésében is rögzítette, és ami a perbeli esetben fokozottan érvényes, a többszörös szabályszegés és azok jellege miatt nem vezethet a felróhatóság alóli mentesüléshez önmagában az tény, hogy a büntetés-végrehajtási intézet túlzsúfolt volt. Az ezzel kapcsolatos elsőfokú ítéleti érvelést a másodfokú bíróság is osztja.

- [55] Az alperes további védekezése szerint felelősségét kizárja, hogy **(személy 1)** kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, bántalmazásának tényét a bv intézet felé nem jelezte. A Ptk. 340. § (1) bekezdése értelmében a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget. Kétségtelen, ha a felperes fia időben jelenti az alperesnek a bántalmazást, jelzi fájdalmait, élete a peradatok szerint megmenthető lett volna. Ugyanakkor az is megállapítható, hogy az alperes jogsértései révén nem került olyan helyzetbe, hogy ezeket anélkül hozza az alperes tudomására, hogy ott zárvatársai jelen lettek volna. Az alperes ezzel összefüggő hivatkozása kapcsán megjegyzi az ítélet tábla, ha akkor, amikor egy alkalommal fájdalomcsillapítót kapott az ápolótól, még lett is volna lehetősége jelezni a bántalmazást, az a részéről nem volt elvárható, ismerte a tényállásban is szereplő durva és ismétlődő fenyegetéseket **(zárvatárs 3)** részéről, azt, hogy már az első bántalmazás is súlyos fokú volt. A kár elhárítása csak annyiban várható el a károsulttól, hogy azt tegye meg az elhárítás érdekében (viszont azt hiánytalanul), amit a társadalom az adott helyzetbe került személytől általában elvár. Ismerte a körülményeket, **(személy 1)**-től nem volt elvárható a durva bántalmazásra vonatkozó konkrét jelzés az alperes felé olyan időpontban, amikor élete még megmenthető lett volna. Rosszullétére vonatkozó jelzése viszont kivizsgálást igényelt volna, amelynek során a bántalmazására is fény derülhetett volna. Az alperes védekezése tehát ekörben is alaptalan, az ítélet tábla egyetért az elsőfokú ítéletben ennek kapcsán kifejtettekkel.
- [56] A kárért felelős személy köteles a károsult vagyoni és nemvagyoni kárát megtéríteni a Ptk. 355. §-a szerint. Közös károkozók esetében - és a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjának utaló normája alapján ez a szabály is irányadó - a kár, a hátrányos eredmény bekövetkeztében felróhatóságuk aránya csak a Ptk. 344. § (3) bekezdésében írt esetekben vizsgálándó a károsult által indított perben. Az eljárás során olyan körülmény, ami ezt a vizsgálatot és ezzel az egyetemleges felelősség mellőzését indokolná, nem merült fel. Emiatt az alperes helytállási kötelezettségét a felperest ért teljes hátrány, kár kapcsán meg kellett állapítani. A közvetlen károkozóval fennálló belső jogviszonyukra tartozó kérdés felróhatóságuk, közrehatásuk aránya.
- [57] Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta mind a vagyoni, mind a nemvagyoni károk tekintetében a releváns körülményeket. Az ítélet tábla azonban a meghatározott összeget - figyelembe véve a személyiségi jogsértés időpontjában fennálló ár- és értékviszonyokat is - alacsonynak találta. Az összeg emelését indokolta, hogy azt nem kizárólag az alperes jogellenes, felróható magatartásával összefüggésben kellett megállapítani, hanem a közös károkozás révén a felperesnél beállott összes hátrány miatt, figyelemmel a károkozók felelősségének egyetemleges voltára. Emellett kellett értékelni mindazokat a perbeli adatokat, bizonyítékokat, illetőleg a bizonyítás felperesi hiányát [Pp. 164. § (1) bekezdés], melyekből a felperest a személyiségi jogsértéssel ért immateriális hátrányokra következtetni lehet. Ezeket az elsőfokú bíróság többségében helytállóan mérlegelte. Az ítélet tábla álláspontja szerint viszont ha anya és fia között nem is volt olyan szintű fokozottan bensőséges, szoros kapcsolat, amit a felperes állított, mégis tetten érhető egymáshoz való ragaszkodásuk fia hozzáköltözéseiből, hogy ő befogadta és abból is, hogy kapcsolattartóként a bv intézetbe való bekerülésekor őt jelölte meg. A további tényeket, melyeket az elsőfokú bíróság is felsorolt (iskolával, életmóddal, szülői kötelezettségekkel kapcsolatos megállapítások) szintén mérlegelni kell. Így mindent egybevetve az ítélet tábla a felperest ért hátrányokat megfelelő mértékben kompenzáló összeget 1.000.000,- Ft-ban határozta meg.
- [58] A vagyoni károk megtérítését illetően az elsőfokú bíróság minden tekintetben helyes döntést hozott, az ítélet tábla a jogi érveivel, indokaival maradéktalanul egyetért, ezért azokat nem ismétli meg.

- [59] A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának összegét 1.000.000,- Ft-ra, valamint ennek az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű késedelmi kamataira felemelte.
- [60] Az így megváltozott elsőfokú pernyertességi arányokra figyelemmel a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét 100.000,- Ft-ra leszállította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [61] A másodfokú eljárásban a felperes pernyertessége 35 %-os, figyelembevée a 3.055.440, -Ft-os fellebbezési eljárási értéket. Ehhez igazodóan perköltség fizetési kötelezettsége a 65 %-ban pernyertes alperes felé 40.000,- Ft [Pp. 81. § (1) bekezdés, 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdés].
- [62] A le nem rótt 244.400,- Ft fellebbezési eljárási illeték [Itv. 39. § (1) bekezdés, 46. § (1) bekezdés] a felperes teljes személyes költségmentessége [6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 1. §], valamint az alperes személyes illetékmentessége (Itv. 5. §) alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2020. május 29.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.
a tanács elnöke táblabíró
előadó bíró

táblabíró